

PRZEWAŻAĆ (8) *vb impf*

e jasne, w formach odmiennych pierwsze a pochylone.

praes 1 sg przeważam (2). ◇ 3 sg przeważa (4). ◇ 3 pl przeważają (1). ◇ praet 3 sg n przeważało (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w. s.v. przeważyc.

1. *Przewyższać wagą, być cięższym (6) : Praepondero, Przeważam/ zaważam/ więcej ważyć. Mącz 309c.*

Przen: Mieć większe znaczenie, większą wartość [co] (3) : Perły/ á złoto/ y drogie kámięnié/ Vbiór téy zacnéy pánnny/ y odzienie: Ale przy twarzy gálnie vbiór złoty/ A zász vrodę przeważaią cnoty KochPs 68; KołakCath C3v; SErce/ męfztwo/ vrodá/ dzielność/ obyczáie/ Te rzeczy w niedostatku nie łtoią zá iáie. Byś miał łerce nawiętsze/ byś był namężnieyłzy/ Nie miey łzcześcia z dołtátkiem áliś napodlieyłzy. Aczći łławá rzecz pewna że włzyłtko przeważa CzahTr Bv.

a. *Przechylać ramię, szalę wagi wskutek większego ciężaru [na co] (1) : y ważył [anioł serce dziecięcia Machumeta] z inemi łercy/ áno łámo przeważáło ná łto inych łerc BielKron 165.*

b. *Przechylać się cięższą stroną w dół; przen [do czego] (1) : A gotowizny [na wojnę z Turkami] gdzie tak prędko tak wiele zdobyć? Trzebá według zálózoney z Proroctwá Ionáłowego náuki/ obáczyć ktora łtroná ábo część Nawy do pogrążenia przeważa. Duchownych łkrzynki Compolicia á kościelne Konfederácia tak wyprzátnęły/ żeby dla rownego pomiárkowania trzebá ielzcie ná tę łtronę przyłóżyć PowodPr 83.*

2. *Mieć przewagę, brać górę (2) : Praevaleo, Przemagam/ przepomagam/ przewiciężam/ przeważam. Mącz 474d; Znáćci łerce vprzeyme/ znáćci go po chodzie/ Kto cnoćie nie łolguie/ dułaiąc vrodzie. Iuż tám hárdóść przeważa/ iuż s kłoby wychodzi/ Przeto łie wzgorę włpina/ nád inym przewodzi. BielSat N4v.*

Synonimy: 2. przemagać, przewycięzać, przewyższać.

Formacje współrdzenne cf WAŻYĆ.

Cf PRZEWAŻAJĄCY, PRZEWAŻANIE